

AİLE BİREYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER NEDİR? (2)

(...dünden devam)

En'âm: 151. âyette de Allah'ın, kendisine ortak koşmayı yasakladığı; ebeveyne iyilik etmeyi, fakirlik korkusuyla çocukları öldürmemeyi, fuhşun açığına da gizlisine de yaklaşmamayı, Allah'ın yasakladığı cana kıymamayı emrettiği vurgulanmaktadır.

Daha sonra inen Lokman, Ahkaf ve Ankebut sûrelerinde ebeveyne iyilik, vurgulu ve ayrıntılı olarak anlatılmıştır:

“Biz insana, ana babasını tavsiye ettik. Anası onu zayıflık üstüne zayıflık çekerek (karnında) taşımıştır. (Ona gebe kaldığından itibaren tâ doğuruncaya kadar günden güne güçsüzleşmiş, ağırlaşmıştır). Onun sütten kesilmesi de iki yıl içinde olmuştur. (Bunların hepsi, güç şeylerdir. Onun için biz insana:) ‘Bana ve ana-babana şükret, dönüş banadır. Eğer onlar seni, hakkında bilgin bulunmayan bir şeyi bana ortak koşman için zorlarsa, onlara itâat etme. Onlarla dünyâ(işlerin)de iyi geçin ve bana yönelen kimsenin yoluna uy. Sonra dönüşünüz banadır; (o zaman ben) sizin yaptıklarınızı haber vereceğim (diye öğüt verdik)’.” (Lokman: 14–15)

Yüce Allah, insana anne babasına iyilik etmesini öğütlemiştir. Çün-kü Allah'tan sonra insanın üzerinde en çok hakkı olanlar, anne babasıdır. Annesi onu nice güçlüklerle önce karnında, sonra kucağında taşımış, iki yıla yakın emzirmiş, uzun süre ona bakmıştır. Eğer annesi ona böyle bak-masa, belki de canlıların en geç gelişeni olan zayıf insanın güçlenmesi; kendisini yönetecek, koruyacak duruma gelmesi mümkün olmaz. Bunun yanında babası da annesiyle beraber onu korumuş, yetişmesine emek vermiştir. Büyüyüp geliş-mesi için kendisine bu kadar emek veren, hizmet ve iyilik eden anne babası-nın bu iyiliklerine karşı onlara iyilik etmek, elbette insanın üzerine borçtur. İnsan önce Allah'a, sonra ebeveynine karşı itâatle yükümlüdür. Bunu yap-mayan kimse, er geç cezâsını çeker.

Lokman: 14. âyetin sonunda anne babaya iyilik etmeyenin, Allah huzurunda sorumlu olacağını belirtmek için *“Dönüş banadır!”* buyu-ruluyor. Yani dünyada Allah'a ve ebeveynine karşı yanlış davrananların, Allah huzurunda hesaba çekilecekleri anımsatılıyor.

“Biz insana, ana babasına iyilik etmesini tavsiye ettik. Anası onu zahmetle taşıdı ve zahmetle doğurdu. (Ana karnında) Taşınması ile süttten kesilmesi otuz ay sürdü. Nihâyet (insan) güçlü çağına erip kırk yaşına varınca: ‘Ya Rabbi dedi, beni, bana ve anama, babama verdiğin ni‘mete şükretmeğe, râzı olacağın yararlı işler yapmağa sevk eyle. Benim için zürriyetim içinde de salâhı devam ettir (benden gelecek olanları da iyi insanlar yap). Ben sana yüz tuttum ve ben (sana) teslîm olanlardanım’.” (Ahkaf: 15)

Âyette, anne babanın fedakârlıkları belirtildikten sonra insanın kırk yaşına gelince yani tam düşünsel olgunluğa ulaşınca ana babanın değerini daha iyi anladığına dikkat çekilmektedir. Derler ya, insan baba olmayınca babalığın değerini anlamaz. Kırk yaşına varan artık baba da olmuştur, işte o zaman ana babasının, kendisi için ne fedakârlıklara katlandığını daha iyi anlar.

(devamı yarın..)